

Aanwezig: (10)(2e) (VWS), (10)(2e) (VGN), (10)(2e) (VGN), (10)(2e) (NJI), (10)(2e) (IederIn), (10)(2e) (Lecso), (10)(2e) (Lecso), (10)(2e) (PO-Raad)

Datum: 1 juli 2020

Onderwerp: Langdurig thuis blijven van leerlingen i.v.m. kwetsbare gezondheid/corona

In het overleg van 1 juli jl. is verkennend gesproken over 'leerlingen met een kwetsbare gezondheid die niet naar school (kunnen) gaan'. Er is nog onvoldoende beschikbare informatie en data over dit onderwerp en er is behoefte om dit nader te verkennen. Hieronder volgt de eerste uiteenzetting waarop – samen met relevante betrokken partijen – verder gebouwd kan worden.

Aanleiding

Met ingang van het schooljaar 2020-2021 is het uitgangspunt dat alle leerlingen in beginsel weer fysiek onderwijs gaan volgen. Zolang het COVID virus in Nederland heerst zijn er risico's voor leerlingen met een kwetsbare gezondheid en/of gezinsleden met een kwetsbare gezondheid. In bepaalde gevallen adviseert het RIVM om thuis te blijven. Er is in deze gevallen geen sprake van ongeoorloofd verzuim. Daarnaast is ook sprake van reële angst die er toe kan leiden dat kinderen niet naar school (durven te) gaan of ouders die hun kinderen "thuishouden"².

Centraal staat de vraag:

- Is er sprake van voor goede ondersteuning en een passend onderwijsaanbod voor leerlingen die na de zomervakantie niet (fysiek) naar school gaan vanwege een kwetsbare gezondheid van hen zelf, van personen in hun huishouden, of vanwege ernstige corona-angst? En als dit er niet of onvoldoende is, hoe zorgen we ervoor dat een goede ondersteuning en een passend onderwijsaanbod voor deze leerlingen tot stand komt?
- Hoe bereiden we planmatig voor dat er zicht komt op de aard en omvang van dit vraagstuk.

In het verlengde van deze vraag zien we aanleiding tot de volgende verdiepvragen:

- a. Zijn er transparante criteria waardoor in deze gevallen duidelijk is wat onder (on)geoorloofd verzuim valt.
- b. Is voor deze leerlingen een alternatief – kwalitatief gelijkwaardig – onderwijsaanbod beschikbaar, opdat zij geen achterstand/uitsluiting oplopen.
- c. Is er passende ondersteuning, begeleiding van leerlingen is, opdat zij geen psychische/ emotionele schade oplopen vanwege het – wellicht langdurig – niet fysiek kunnen deelnemen aan onderwijs.
- d. Zijn ouders/jeugdigen goed geïnformeerd over wat het 'beleid' is (en wat zij van een school mogen verwachten).
- e. Zijn scholen/jeugdinstanties goed geïnformeerd over wat het 'beleid' is en wat er van hen verwacht wordt.

Bouwstenen voor deze aanpak

1. Zicht op aard en omvang doelgroep (ten behoeve van scenario-ontwikkeling)

Om de omvang van de doelgroep te bepalen moet een onderscheid gemaakt worden tussen:

- a. Kinderen die om medische redenen / met medische verklaring niet naar school gaan zolang COVID heerst (leerling zit in risicogroep).
- b. Kinderen die vanwege gezondheidsredenen van gezinsleden niet naar school gaan zolang COVID heerst (gezinlid zit in risicogroep).

¹ Het gaat hier dus niet om kinderen die thuisblijven omdat zij of gezinsleden besmet zijn met corona of coronagerelateerde klachten hebben. Deze kinderen moeten ingevolge protocol RIVM sowieso verplicht binnen blijven voor een korte periode.

² bron: meldingen bij Ouders en Onderwijs en Ieder(In)

- c. Kinderen van ouders met corona-angst en daarom niet naar school gaan³.

Er is op dit moment onvoldoende zicht op de aantallen. Er is behoefte hier beter zicht op te krijgen, liefst voor aanvang van, maar in elk geval direct na de start van het nieuwe schooljaar 2020-2021. De *monitor noodopvang en opvang kwetsbare jeugdigen* is inmiddels beëindigd. Dit betekent dat er geen landelijke uitvraag meer wordt gedaan. We moeten dus kijken naar een nieuwe manier om te monitoren. Omdat deze (corona-)situatie nog wel een tijd kan duren is het goed aan te sluiten bij structurelere manieren van monitoren.

Belangrijk is op korte termijn meer te zicht krijgen op de **aard** en **omvang** van dit vraagstuk.

- Wellicht kunnen we via huisartsen, specialisten, GGD-en, vragen/meldingen bij ouder-organisaties, vragen aan de inspectie etc. meer zicht krijgen op aard en omvang⁴.
- Een bijkomende vraag is in hoeverre er (bijvoorbeeld bij wijkteams, psychologen, POH-GGZ, etc.), schoolmaatschappelijk werk, JGZ al een eerste indruk bestaat over de omvang van angstklachten vanwege angst voor Corona-besmetting van ouders en kinderen.

2. Alternatieve informatiebronnen

Leerplicht

Vanaf het nieuwe schooljaar 2020-2021 is het melden van ongeoorloofd verzuim door scholen verplicht. Van ongeoorloofd verzuim is ook sprake bij:

- 1) het niet volgen van afstandsonderwijs (dat deel uitmaakt van het reguliere onderwijsprogramma);
- 2) het niet volgen van een apart voor georganiseerd onderwijsprogramma.

Tegelijkertijd weten we op dit moment niet of scholen al alternatieve programma's aanbieden of aan het ontwikkelen zijn voor leerlingen die na de zomervakantie niet kunnen/mogen/durven komen. Ook weten we niet of het eventuele aanbod van voldoende kwaliteit is.

- Hoe voorkomen we dat ongeoorloofd verzuim, en geoorloofd verzuim door elkaar heen gaan lopen, vanwege het ontbreken van passende alternatieven vanuit de scholen?

Overige partijen

- Inspectie. Welke taak heeft de inspectie en welke informatie levert die op: hebben zij zicht op aantallen en de leerlingen die ene aangepast programma hebben, of wordt dat alleen bij de school zelf geregistreerd.
- Belangenorganisaties ouders/chronische zieken. Op korte termijn zou een poll kunnen worden uitgezet onder ouders (inventarisatie: om een eerste indicatie te krijgen en hoe zij omgaan met de situatie dat kinderen weer naar school moeten. Voorbeelden ophalen.).
- Huisartsen, JGZ, Specialisten, andere eerstelijnsvoorzieningen?
- Bij Jeugd(hulp) betrokken beroepsgroepen.
- Gemeenten i.v.m. mogelijke ondersteuningsvragen jeugdhulp.
- VWS. Agenda chronische zieken en COVID: biedt dit nog aangrijpingspunten?

Actie:

- Overleg met inspectie/Ingrado /PO-Raad/VO-raad/Lecso over monitor mogelijkheden.
- Verkennen poll mogelijkheid onder doelgroep ouders Ieder(in)/ Balans / Ouders en onderwijs?

³ Bij deze leerlingen is formeel sprake van "ongeoorloofd verzuim", waarbij *het goede gesprek* gevoerd moet worden. Omdat zij niet naar school gaan – en de zorgen om hen even groot zijn -, worden zij meegenomen in deze discussienota.

⁴ AVG kan hier een beperking geven.

- Overleg met sectoren en beroepsgroepen (artsen, jeugdhulp, psychologen/psychiaters, etc.) over hoe we criteria voor thuishouden en ondersteuning bij thuishouden goed kunnen organiseren
- Check intern VWS wat mogelijkheden zijn vanuit agenda chronische zieken en COVID.

3. Informatie en communicatie

Het is nodig dat er goede informatie is voor ouders/leerlingen met handelingsperspectief, de onderwijsinstellingen, de jeugdhulpinstellingen en wijkteams. Vragen over handhaving leerplicht, mogelijkheden aangepast onderwijsprogramma, rol van instanties (waar is school verantwoordelijk voor, wat is rol gemeenten/zorgkantoren), gezondheidsrisico's die er wel /niet zijn, hoe om te gaan met angst etc. Wie kan ondersteunen in deze informatievoorziening: RIVM, medische specialisten/kinderartsen, huisartsen/jeugdartsen maar misschien ook GGZ (bij problematische angst) om te zorgen voor goede informatievoorziening over risico's, gespreksvoering met ouders over eventueel handelingsperspectief. Eventueel is er ook nog extra onderzoek nodig over gezondheidsrisico's?

Actie

- QenA's voor ouders/leerlingen: NJI i.s.m. met pp, ook GGZ/GHZ/VNG betrekken.
- QenA's voor scholen, leerkrachten: Voor wie is een aangepast programma van toepassing, en waar moet zo'n programma aan voldoen, en wat moet daaromheen aan extra steunstructuur worden georganiseerd?
- Informatievoorziening vanuit medische wereld: Ieder(in) heeft overleg met medische specialisten. Bezien wat nog meer nodig is? Is er nog meer onderzoek nodig?

4. Kader voor aangepast onderwijsprogramma

Het staat redelijk vrij aan scholen om in overleg met ouders en leerlingen tot een aangepast (digitaal) onderwijsprogramma te komen. Onderwijs heeft dit heel goed opgepakt in de afgelopen tijd maar er zijn ook signalen dat hier verschillend mee om wordt gegaan. Is er zo iets als een minimum aanbod? Hoe is overleg met gemeenten of zorgverzekeraars/kantoren/zorgaanbieder hierover als bijvoorbeeld een kind om medische redenen niet naar school kan? Houdt inspectie toezicht op de kwaliteit van dit programma?

Een voorbeeld casus uit Groningen (n=1):

Kind dat naar SO gaat krijgt 1,5 uur digitaal les per week van een stagiaire. Moeder vraagt bij gemeente om extra begeleiding vanuit de Jeugdwet maar die verwijst ouders terug naar school. Vanuit VWS is geadviseerd dat gemeenten en school samen met ouders een plan maken en niet ouders dit laat uitzoeken en oplossen.

De Kerngroep afstandsonderwijs komt met een advies over mogelijkheden voor het structureel mogelijk maken van afstandsonderwijs als tijdelijk instrument voor thuiszitters. Vraag is of dit advies ook benut kan worden voor doelgroep vallend in de risicogroep?

Actie:

- PO-Raad: bovengenoemde vraag meenemen in de Kerngroep.

Voorstel volgende bijeenkomst:

15 juli 2020

13.00 – 14.00 uur